

YPSILON PAKT UIT

Cadeautjes van Andries Baart

Eind november 2019 vierde MIND Ypsilon haar 35-jarig bestaan in het UMC Utrecht. Een van de sprekers, Andries Baart, grondlegger van de presentiebenadering, gaf ons tijdens zijn boeiende lezing drie cadeaus. Wensen voor de toekomst: 'Voor de jarige: op naar een verder succesvol leven!' Jan Zandijk buigt zich over de inhoud.

Even oprissen. De 'cadeautjes' *erkenning*, *alledaagsheid* en *zelfbewuste inbreng* gaan over wat wij, naasten, kunnen doen in contact met zorgverleners en beleidsmakers. En over wat Ypsilon te doen staat in de wereld van instituties, wetten en regels.

Erkenning

We willen inspraak, invloed, meebeslissen en meedoen. Ja toch? Toch blijven we vaak met een teleurstelling achter nadat we hebben meegepraat: Zouden de zorgverleners, politici, ambtenaren *w*erkelijk hebben begrepen wat we bedoelden? Stel dat we meer nadruk leggen op het streven naar erkenning? Erkenning van de ervaring van patiënten en naasten. Dit is voor ons belangrijk. Benut onze ervaringskennis!

Alledaagsheid

Hoe vaak maken we niet mee dat zorgverleners vanuit vakkenis, theorie en protocol onze problemen benaderen? Met afstand, neutraal, weinig betrokken. In de taal van deskundigen. Stel dat we meer de nadruk op alledaagsheid leggen? Op ons geleefde leven. Hulpverlener, ambtenaar, doe alsjeblieft gewóón als je ons, patiënt of naaste, ontmoet en met ons praat. Als je plannen ontwikkelt en kennis inbrengt. Als je moet ingrijpen. Als je ontslag verleent en afscheid neemt.

Alledaagsheid is onmisbaar voor de menselijkheid van de zorg, helpt om die zorg te aanvaarden en persoonlijk te maken en overbruggt de kloof tussen professionals en niet-professionals. Alledaagsheid draagt bij aan liefdevolle zorg.

Zelfbewuste inbreng

Willen we als naasten succes hebben dan moeten we zelfbewust zijn. Blijven staan. Geen hulpverlenertje spelen. Blijf bij jezelf en bij elkaar door wat je in de zorg tegenkomt. Ga mee in het herstelproces en zoek uit wie je voor de ander wil zijn:

namaak-hulpverlener, of vader, moeder, partner, broer of zus? Rouw waar dat moet. Laat je stem horen. Pleit voor het benutten van wat jij weet. Bepaal zelf wat er op je (mantelzorg)bordje komt. Kom voor jezelf op. Praat mee over de zorgverlening. Verdwijf niet in het systeem. Maak je los van wat in de zorg gebruikelijk maar niet behulpzaam is. Beëindig vernederende behandelingen (stigma, dwang). Maak ruimte voor anders-zijn. Lever kritiek op dominante denkwijzen en modieuze idealen in de zorg. Waak er wél voor dat je jezelf niet buiten het systeem plaatst en een roepende in de woestijn wordt.

Dit is heel wat. Wat Andries Baart ons gaf is nog maar het topje van rijkdom aan inzichten, theorieën, ideeën, wensen.

Wat vinden jullie, Ypsilonners? Op welke terreinen zouden we bij Ypsilon een verbetering moeten maken? Meld het alsjeblieft aan de redactie.

Jan Zandijk | yn@ypsilon.org

Jan Zandijk was tot najaar 2020 voorzitter van Ypsilon. Inmiddels is hij toegetreden tot de redactie van YN.

Presentie is een praktijk, waarbij degene die hulp en ondersteuning biedt zich vol aandacht en met toewijding op de ander richt, een verbinding aangaat en zo leert zien wat er bij die ander op het spel staat, van verlangens tot angst. En die zo gaat begrijpen wat hij/zij voor die ander kan doen en wie hij/zij daarbij voor de ander kan zijn. Wat gedaan kan worden wordt vervolgens gedaan. Een dergelijke manier van doen kan slechts verwezenlijkt worden met gevoel voor subtiliteit, vakmanschap, praktische wijsheid en liefdevolle trouw.

Stichting Presentie is in 2004 op initiatief van prof. dr. Andries Baart opgericht met als doel het bevorderen, uitdragen, verder ontwikkelen en verdiepen van de presentiebenadering. Baart is de grondlegger hiervan.

Meer informatie: presentie.nl

